

Heemkundekring

vehchele

MEDEDELINGENBLAD

Heemkundekring “Vehchele” is aangesloten bij de
“Stichting Brabants Heem” en opgericht op 23 april 1981.

Secretariaat: Vosseweide 10, 5467 ME Veghel
Arno van den Heuvel, tel. (06 22 45 71 57)
Heemkamer: In “Het Raadhuis”, Markt 1 te Veghel,
tel. **06-42 96 61 43** (tijdens openingsuren)
Bankrelatie: Rabobank, IBAN nr. NL52RABO0153393173
t.n.v. Heemkundekring “Vehchele”
Redactie: Arno van den Heuvel

2020-03 (*extra uitgave*)

april 2020

Inhoud:

1. Voorwoord in vreemde tijden
2. Jaarprogramma HKK Vehchele 2020.
3. Kroniek.
4. Attentietegels.
5. Meierijstad-project met Zwijsen en Elde College.
6. Onze leden.
7. Terugblik lezing trekpaarden.
8. Onbekende foto's op de website

1. Voorwoord in vreemde tijden, april 2020

Op 10 maart hebben wij als heemkundekring nog een bijeenkomst gehad in de oude raadzaal.

Wim van Lankveld kwam ons deelgenoot maken van zijn passie voor trekpaarden. Dat was op het randje. Een paar dagen later ging Brabant in verband met de coronabesmettingen op slot en vervolgens de rest van Nederland.

We zijn nu een maand verder. We leven in een compleet andere wereld. Die onzichtbare vijand, hoe minuscuul klein ook, is overal en houdt miljarden mensen in zijn greep. We schrijven geschiedenis, maar wel met iets dat ons liever bespaard was gebleven. Kleine en grote evenementen worden afgelast. Dit jaar geen Songfestival, geen Olympische Spelen en voorlopig geen voetballen, wielrennen of welke sport dan ook. Logisch dat ook alle verenigingen hun publieksactiviteiten stil hebben gelegd. Dat geldt ook voor Heemkundekring Vehchele.

Daarom hebben we eigenlijk weinig nieuws te melden. Toch willen we graag met u in contact blijven. Vandaar deze nieuwsbrief. Want ondanks alle onrust nu, weten we dat dit weer over gaat. Dat er een tijd komt dat we dit weer achter ons kunnen laten. Het virus kunnen we niet stoppen, wel onder controle krijgen. De manier waarop we dat in Nederland op dit moment aanpakken, maakt op veel mensen indruk. Heel snel zijn er aanpassingen gekomen om de verspreiding van het virus te vertragen. Het mooie is dat vrijwel iedereen meehelpt. Samen voeren we de maatregelen uit die worden afgesproken. Kinderen krijgen online lespakketten, restaurants bezorgen hun maaltijden en zelfs kerken ontdekken hoe ze via You-Tube hun parochianen een eucharistieviering kunnen presenteren. Dat is toch iets om trots op te zijn. Moeilijke tijden halen saamhorigheid in de mensen naar boven. Voor de ouderen onder ons is het wel extra moeilijk omdat ze minder of zelfs geen bezoek meer kunnen ontvangen. Gelukkig zijn er altijd mensen die er aan denken een kaartje te sturen, even te bellen of door het raam te zwaaien.

Hopelijk gaat het allemaal niet te lang duren en komen we deze moeilijke periode zonder grote problemen te boven.

Helaas is dat niet voor iedereen weggelegd. We hebben al meerdere berichten ontvangen van mensen uit onze kring die door het virus geveld zijn, of zelfs zijn overleden. Namens het bestuur betuigen wij onze oprechte deelneming en wensen de nabestaanden veel sterkte. Elders in deze nieuwsbrief is er aandacht voor de mensen die ons ontvallen zijn.

De allerhartelijkste groeten en een goede gezondheid toegewenst. Namens het bestuur van HKK Vehchele

Bernard Vissers, voorzitter.

2. Jaarprogramma HKK Vehchele 2020

Zoals al eerder is aangegeven liggen voorlopig alle publieksactiviteiten stil.

Het maken van allerlei plannen (o.a. monumentendagen, archeologiedagen) staan nu op een laag pitje aangezien er grote onzekerheid is over de mogelijkheid om het uit te voeren.

De **lezing van Jan Kerkhof over Aa en Dommel** zou op 6 april hebben plaatsgevonden.

Wanneer het bij de diverse partijen mogelijk is willen we de lezing alsnog in het najaar plaats laten vinden.

Dat geldt ook voor de **bijeenkomst voor nieuwe leden** die op 16 maart niet kon doorgaan.

De lezing van Rini Kerstens over **natuurgebieden in Meierijstad** blijft voorlopig staan op 26 oktober, maar wel onder voorbehoud.

De landschappelijke wandeling / **excursie door het Hurkske**, door Rini Kerstens op 14 mei, gaat niet door.

Achter de schermen probeert de werkgroep **Memorix Maior** in aangepaste vorm door te gaan met het digitaliseren van documenten en foto's.

Kijk ook eens in de map onbekende foto's op onze website.

Onlangs zijn daar weer een aantal nieuwe foto's op geplaatst. Juist nu u misschien noodgedwongen veel thuis bent is dat misschien een mooie manier om de tijd door te komen en tevens een bijdrage te leveren met aanvullende informatie. **Zie verderop onder punt 8!!**

3. Kroniek

Er kwamen weer veel lovende reacties op de artikelen in de kroniek van maart. Boeiende historische journalistiek over de ruilverkaveling Veghel –Erp en over familienamen als herinnering aan het Veghelse landschap. Voor veel mensen ging er een wereld open. Vooral was men geboeid door de herkomst van familienamen zoals Van der Steen, Van den Tillaart, of Van Rijbroek.

Hierdoor groeit het besef dat wij, of mensen die we kennen, soms veel meer binding hebben met een streek dan we beseffen. Onze wortels geven ons houvast en dat spreekt tot de verbeelding. Ook het artikel van Piet van Asseldonk over de ruilverkaveling begin jaren tachtig, doet ons beseffen hoe rigoureuus wij mensen het landschap naar onze hand proberen te zetten.

In de nieuwe kroniek (juni 2020) zal wederom aandacht zijn voor ons landschappelijk erfgoed. Een onderwerp dat behandeld zal worden is de watermolen die in vroeger tijden op de Leest heeft gestaan.

4. Attentietegels

Herstel attentietegels Veghel

In 2016 en in 2018 werden er in Veghel en Eerde in totaal 40 attentietegels geplaatst in de bestrating. De tegels vertellen over historische gebouwen en personen en geven daarmee een inkijkje in de geschiedenis van onze dorpen. De verhalen voor deze tegels zijn samengesteld door heemkundekring Vehchele in samenwerking met de werkgroep Eerdologie. We weten dat de tegels veelvuldig bekeken worden door passanten én recreanten.

In de vervaardiging van de tegels uit de eerste serie blijkt een productiefout geslopen. De anti-sliplaag laat los. Een kleine beschadiging door weggebruikers is acceptabel, maar deze productiefout niet. De bedenker van de attentietegels, architect Steven Woudstra uit Schijndel, heeft ons alle medewerking toegezegd en laat de stenen kosteloos vervangen. Naar verwachting is dat eind 2020 gebeurd in samenwerking met de buitendienst van de Gemeente Meierijstad.

Zo kunnen alle geïnteresseerden blijven genieten van verhalen over de Veghelse historie.

Mariaheide en Zijtaart

De attentietegels voor Mariaheide en Zijtaart zijn in concept gereed. Voor de tegels in Mariaheide werkt Vehchele samen met het Heis' Archief. De werkgroep legt daar momenteel de laatste hand aan de foto's die de teksten gaan begeleiden. In Mariaheide komen 7 attentietegels te liggen en in Zijtaart 3. In Zijtaart is de inrichting van de openbare ruimte anders dan in Mariaheide en bevinden zich meer monumenten in het buitengebied. Daar zal aandacht aan gegeven worden middels toponiemenbanken of anderszins, zodat er uiteindelijk een netwerk van 'historische' wandel- en fietsroutes ontstaat tussen Veghel en haar kerkdorpen.

Rolf Vonk

5. Meierijstad-project met Zwijsen en Elde College

De vier heemkundekringen van Meierijstad werken samen met het Zwijsen College, Elde College, Cultuurkade en Erfgoed Brabant aan een project voor Voortgezet Onderwijs. Het schoolexamen Geschiedenis voor VWO wordt daarbij gekoppeld aan de regionale geschiedenis. Samen met de heemkundekringen verkennen leerlingen de historische relatie tussen stad en platteland. In Sint-Oedenrode leren zij bijvoorbeeld over de historische machtspositie en de heilige Oda. In Schijndel en Erp staat onder andere de handel centraal, terwijl voor Veghel de historisch strategische betekenis als voorpost van de stad Den Bosch verkend wordt. Het is een hele uitdaging om dit project handen en voeten te geven, maar de samenwerking tussen alle partijen levert inmiddels een boeiend en inhoudelijk programma op. De wens van alle heemkundekringen is een duurzame relatie met het voortgezet onderwijs in de regio. De geplande praktische sessies met leerlingen worden wegens de Corona-maatregelen verzet naar een later moment.

Rolf Vonk

6. ONZE LEDEN

Het is stil op straat, stil in de winkels, stil in het park. Op de terrasjes aan de Markt is niemand te zien. Ook in de bibliotheek en de heemkamer heerst een onwezenlijke leegte.

Daar waar we gewend waren het nieuws met elkaar te delen, proberen we nu op afstand te blijven.

Nieuws over de persoonlijke situatie van mensen bereikt ons vooral via de digitale wereld, mits we daar tenminste gebruik van maken. Lang niet al onze leden van de heemkundekring zijn actief op dit gebied. Wij vragen ons regelmatig af hoe het met deze of gene zou zijn. Dan ineens worden we opgeschrikt door een bericht in de krant en lezen dat er weer een bekende van ons is overleden.

Niet altijd is Corona de doodsoorzaak.

Zo moesten we op 18 maart afscheid nemen van **Jan van Erp**, echtgenoot van Willy van Erp- van den Oever. Jan was al langere tijd ziek en stierf kort voor zijn 45ste verjaardag. Jan was jarenlang erg betrokken bij de heemkundekring. Sloeg in zijn goede jaren zelden een bijeenkomst over.

Ook vernamen wij het overlijden van **Tilly Franssen** op 2 april en **Piet van der Velde** op 3 april.

Beiden echte cultuurdragers en trouwe leden van onze vereniging.

Hans van den Biggelaar was als rasechte Veghelaar en molenaar van de Kildonkse molen een relatief jonge vertegenwoordiger van onze erfgoedvereniging. Op 31 maart kwam hij als gevolg van het coronavirus te overlijden, slechts 64 jaar oud.

We zullen deze mensen missen.

Namens het bestuur van Vehchele wensen we alle familieleden, vrienden en bekenden heel veel sterkte toe met het grote verlies. Zeker in deze tijd dat het niet mogelijk is om samen het afscheid te vieren, willen we graag laten weten dat we met deze gezinnen meeleven.

Wij zouden graag op de hoogte blijven van de mensen die op een of andere manier betrokken zijn bij de heemkundekring en waar het niet goed mee gaat.

Wanneer u mensen in uw omgeving kent die ernstig ziek zijn, of misschien reeds zijn overleden, worden wij daarvan graag in kennis gesteld.

Met een mailtje naar het secretariaat (arno.vd.heuvel@kpn.nl) of een telefoontje naar Bernard Vissers (06-45769393) houden we contact met elkaar in deze moeilijke tijden.

7. Terugblik lezing trekpaarden 10 maart 2020, Wim van Lankveld

“Wanneer je mij meeneemt om een paard te gaan kopen, is de kans groot dat je met een ezel thuis komt. Of ze nou eerste zijn of laatste bij de keuringen, ik vind ze allemaal even mooi. Trekpaarden zijn gewoon prachtig om naar te kijken.”

Wim van Lankveld knoopt de ene anekdote na de andere aan elkaar. Een vijftigtal paardenliefhebbers heeft de stap gewaagd om ondanks het coronavirus toch naar zijn verhaal te komen luisteren.

De oudste filmbeelden zijn honderd jaar oud. Prachtige zwart-witbeelden van dampende paarden voor de ploeg op akkers met vette klei. Of paarden in het bos aan het werk, behendig slepend met gevelde bomen. Paarden in open vrachtwagens of treinwagons die op transport gingen voor keuringen of voor de verkoop. Paarden stampend over de ingezaaide akkers tijdens de processie bij Hakendover. Dravende, trotse merries met hun veulens in een vooroorlogs decor. Afwisseling genoeg, al begon het

voor niet-ingewijden het aan het einde aardig te duizelen door de vele namen van paarden die Wim achteloos uit zijn mouw bleef schudden.

Wat in ieder geval bleef hangen was de enorme passie van Wim voor zijn “Belse”- of Brabantse trekpaarden en het besef dat het landschap en onze manier van leven en werken de laatste honderd jaar enorm is veranderd.

8. Onbekende foto's op onze website.

De Veghelse fotografen Barten en Jo Verbaakel hebben veel foto's nagelaten, waarvan locatie, onderwerp of personen voor Vehchele niet of onvoldoende bekend zijn.

Een foto waarvan niks bekend is, heeft geen waarde. Daarom heeft de heemkundekring een aparte map op haar website geplaatst om meer te weten te komen over deze foto's, die zeer waarschijnlijk in Veghel of naaste omgeving zijn gemaakt.

Help Heemkundekring Vehchele om deze foto's te ontsluiten, met antwoorden op de vraag: Wie, Wat, Waar en Wanneer?

Mail uw opmerkingen/aanvullingen naar memorix@vehchele.nl onder vermelding van het **Objectnummer dat bij de foto staat.**

Ga naar www.vehchele.nl

Klik onder **Collecties** op Onbekende Foto's

En daarna [Ga naar de collectie foto's onbekend](#)

Onze dank is groot.

Kijk voor het allerlaatste nieuws op: [WWW. Vehchele.nl](http://WWW.Vehchele.nl)

Iedereen een zalig Pasen toegewenst!